

HET VERHAAL VAN HARRIE PETERS VAN HET WINKELTJE, JANUS VAN DEN BOOM EN PETERS DEN DIJ AAN DE SLEEBURGSESTRAAT

Aan de Sleeburgsestraat tussen de Garstkampsestraat en Worsumseweg staan nu vier woonhuizen en enkele bedrijfsgebouwen. Dat was rond 1820 heel anders. De woonhuizen, werkplaats en magazijn/kantoor van de familie Peters bestonden nog niet. Alleen aan het einde van de straat stonden een enkel- en een dubbelbewoonde boerderij. Rond 1845 bouwt kleermaker Willem van Lin een huis op de plek waar Harrie Peters en Anneke Claassen veel later zullen gaan wonen. In onderstaand verhaal staan de opeenvolgende generaties van de familie Peters centraal. Het begint rond 1905 met "Toon Peters van het winkeltje" en Johanna Gerrits. In 1950 volgen Harrie Peters en Anneke Claassen. Vandaag woont de derde generatie Peters aan de Sleeburgsestraat: Hannie Peters en Harrie Wellens, Theo Peters, Zelfs de vierde generatie heeft zich al genesteld op de familiegrond: Femke Wellens met Jacky Lindsen en Joep Peters met Romy.

Met dank aan de kinderen van Anneke en Harrie Peters, Annie Arts-Kessler, Tien en Jan Peters, Antoine van Hout & Janneke Kurvers, Rinus Arts & Gitty Polman en Jan Dinnissen.

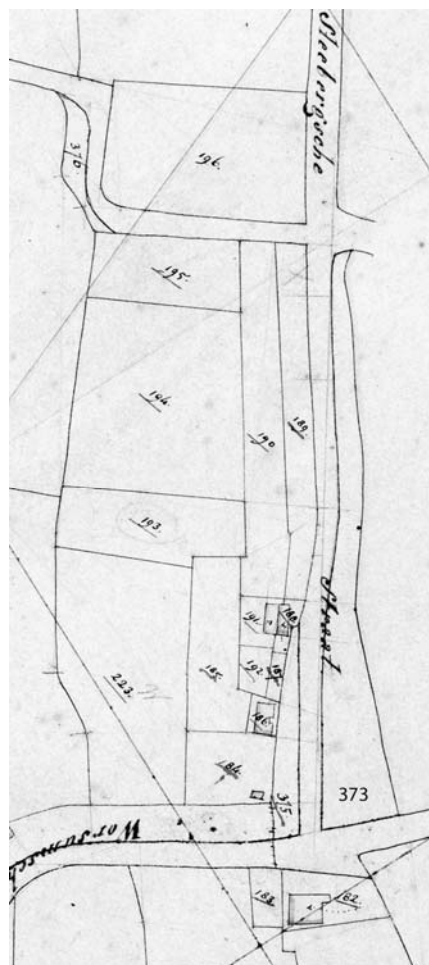
Sleeburgsestraat anno 1820

Op het minuutplan van 1820 staat op de huidige plek van het Bouwbedrijf Peters nog geen bebouwing ingetekend. Ook het woonhuis op de hoek van de Garstkampsestraat en de Sleeburgsestraat ontbreekt nog.

Verderop richting Worsumseweg op de percelen nr. B188 en B191 staat een dubbel huis. De ene helft staat op perceel nr. B188. Het is eigendom van Evert Jacobs en wordt bewoond door Adriaan Adriaans. De andere helft van het huis wordt bewoond door de eigenaar Hermanus Gerrits. Verderop richting Worsumseweg op perceel nr. B186 staat nog een huis. De schout¹ van Overasselt Charisius is de eigenaar. Het wordt bewoond door Martinus Kersten.

De veranderingen in bewoning en eigendom vanaf 1820 van deze woningen worden hierna beschreven. We zullen dan ook ontdekken wanneer en wie gaat bouwen op de huidige plek van bouwbedrijf Peters.

¹ Burgemeester

Sleeburgsestraat van de Garstkampsestraat tot de Worsumseweg volgens minuutplan 1820. De percelen nrs. 373 (weiland) en 375 (bos) zijn eigendom van 'Het Dorp Overasselt'

Rietdekker Tien Peters, Sleeburgsestraat 1

Hoek Worsumseweg - Sleeburgsestraat² volgens het minuutplan 1820

De percelen B184³, B185 en B186 zijn eigendom van Charisius. Deze heeft als beroep 'grondeigenaar'. B186 is huis en erf. B184 is tuin en B185 is bouwland. De volgende eigenaar is zijn zoon Jan Willem Pieter Charisius (1771-1848) met als beroep burgemeester. Hij is in 1820 gehuwd met Jansje Mulder (1797-1865) uit Overasselt. In 1866 gaat alles over naar een ander familielid: Hendrietta Willemina Elisabeth Charisius (1823-1895). Zij is gehuwd met Gustaaf Otto Charisius, koopman in Mülheim aan de Roer (D).

De familie Charisius verhuurt het huis achtereenvolgens aan Martinus Kersten, arbeider, Ermert Rosmalen en Petrus van Hout.

In 1867 worden de drie percelen en het huis gekocht door Gradus van Vonderen (1831-1903) geboren in Velp, arbeider in Overasselt. Hij gaat er wonen met zijn vrouw Maria Coelen (1832-1908) en kinderen. Hun dochter, Anneke (1865-1954) trouwt in 1898 met Dorus van Cuppenveld⁴ (1872-1959). Het jonge stel trekt in bij haar ouders. Rond 1930 vindt er een woningruil plaats met rietdekker Piet Peters⁵. Dorus

² Boerderij op B182 is van Tilleman Klabbers

³ Op de hoek met de Worsumseweg staat een schuurtje (?) ingetekend

⁴ Later kassier van de boerenleenbank

⁵ Piet "den dij". De oorsprong van "den dij" is niet duidelijk. Volgens de overlevering woonden

verhuist naar het dorp⁶ en Piet Peters komt met zijn gezin naar Worsum.

Piet Peters en Maria Kerstens

Piet is rietdekker en gehuwd met Maria Kerstens. Het gezin telt 4 kinderen: Jan (1927) en Marietje (1930) zijn in het dorp geboren. Op Worsum volgen nog Tien⁷ (1931) en Leo (1934).

Piet en Maria met de oudste drie kinderen: Jan, Marietje en Tien

Vandaag wonen Tien Peters, gepensioneerd rietdekker, echtgenote Annie van Sambeek en de kinderen Rosanne en Paul in het huis. Marian is het huis uit.

vroeger op Vogelenzang (boerderij Lamberichts) Peters en enen Dijens.

⁶ Zilverbergweg 25 met toenmalige vestiging van de Boerenleenbank

⁷ Tien "van Pietje" of Tien "den dij"

Sleeburgsestraat 1, mei 2012

Sleeburgsestraat 3: Adriaan Adriaans en Hermanus Gerrits

Het dubbele woonhuis/boerderij is rond 1820 overlangs⁸ gesplitst. Elke helft heeft zijn eigenaar.

Huis en erf nr. B188 is van Evert Jacobs (1775-1826), rentenier. Bijbehorende percelen zijn B187 (tuin), B189, B193, B195 (bouwland).

Dubbel woonhuis Sleeburgsestraat volgens het minuutplan 1820

Huis en erf nr. B191 is van Hermanus Gerrits, dagloner. Andere percelen zijn B192 (tuin), B190/B194 (bouwland).

Op het langgerekte perceel B189 wordt rond 1845 door Willem van Lin een huis gebouwd;

⁸ Tegenwoordig dwars opgedeeld in rechter en linker helft

het latere woonhuis van de eerste generatie Peters op Worsum.

Evert Jacobs verhuurt zijn huis achtereenvolgens aan Adriaan Adriaans (linnenwever) en Theodora Gerrits, Gerrit Ariens en Maria Hendriks en tenslotte aan Peter Driessen, Theodora Derks, Leonarda Rijken, Hendrikus Janssen, Aart Janssen en Wilhelmina van Hees⁹. Deze periode van verhuur eindigt ca. 1870 als Jan van Uden eigenaar wordt van beide huishelften. Tussen Evert Jacobs en Jan van Uden zitten nog een reeks van eigenaren zoals Willem van Lin, Aart Janssen en Hendrikus van Raaij.

Hermanus Gerrits is eigenaar en bewoner. Hij is dagloner en getrouwd met Geertrui Geurts. Na dit gezin volgen Wilhelmina Rijken, weduwe van Peter Janssen Heidje, met haar kind Johanna Janssen¹⁰. Na hen volgt Jan van Uden (1806-1886) met zijn vrouw¹¹ Ardina Jacobs (1808-1891) en kinderen. Hij koopt in 1846 van Hermanus Gerrits. Omstreeks 1870 koopt hij ook de andere helft van het pand. De huisnummers 62 en 62A vervallen en het pand krijgt één adres, Worsum 77.

In het voorafgaande is al beschreven dat na Jan en Antoon van Uden, Janus van den Boom eigenaar wordt.

Sleeburgsestraat 3: Jan van Uden

Jan van Uden is boerenknecht, geboren in Heesch en getrouwd met Ardina Jacobs. In 1878 trouwt hun zoon Antoon (1847-1914) met Petronella Arts (1847-1913). Zij komen bij zijn ouders in huis. Antoon van Uden staat in het kadaster geregistreerd als landbouwer. Zij krijgen vier kinderen. Als Antoon in 1914 overlijdt wordt het huis verkocht aan Janus van den Boom.

⁹ Vrouw van Hendrikus Janssen

¹⁰ Vijf maanden oud gestorven in 1816

¹¹ Huwelijk 1846

Sleeburgsestraat 3: Familie van den Boom

Janus van den Boom is in 1880 geboren in Heumen en in 1914 getrouwd met Helena Klabbers, geboren in Malden in 1885. Ze krijgen vier kinderen: Drika (1916), Albert (1919), Anneke (1921) en Hend (1924).

Hend blijft in het ouderlijk huis. Hij is polderwerker en trouwt met Nel Jansen. Er komen drie kinderen: Sjaak (1952), Broer en Nellie. Na het overlijden van Hend wordt het huis gesplitst. Sjaak woont in de ene helft, zijn moeder met Broer en Nellie in de andere helft. De beide woningen worden later los van elkaar verkocht.

Sleeburgsestraat 3: Antoine van Hout - Janneke Kurvers Sleeburgsestraat 3A: Rinus Arts - Gitty Polman

De weduwe Nel Jansen verkoopt haar woning in 1984 aan Rinus Arts (1962) en Gitty Polman (1961), beiden uit Wijchen.

Rinus en Gitty met de kinderen Willem, Birgit en Bart

Ze wonen er vandaag met hun drie kinderen Bart (1991), Willem (1993) en Birgit (1996).

Sleeburgsestraat 3A, mei 2012

De andere woning wordt door Sjaak van den Boom in 1987 verkocht aan Louis Looysschelder, PTT-er en fokker van bouviërs, en vervolgens in 2002 aan Antoine van Hout (1973) en Janneke Kurvers (1976). In 2008 wordt Guusje geboren en in 2010 Bram.

Janneke, Guusje, Bram en Antoine, mei 2012

Sleeburgsestraat 3, mei 2012

Willem van Lin bouwt stamhuis Peters

Kleermaker Jacob van Lin (1777-1843) uit Kessel-Kleef (D) en zijn vrouw Allagonda Rosmalen (1783-1854) uit Overasselt wonen aan de Worsumseweg¹². Hun zoon Willem, ook kleermaker, koopt in 1842 het perceel bouwland nr. B189 van Evert Jacobs. Hij

¹² Nu Worsumseweg 2. Zie bulletin nr. 10.

bouwt daarop een huis en gaat er wonen met zijn vrouw Elisabeth Klabbers. Ze krijgen drie kinderen: Jacobus (1844-1887), Maria (1846-1896) en Martinus (1849-1905). Tot het huishouden hoort ook inwonend personeel van de kleermakerij.

Willem overlijdt in 1871 en zijn vrouw Elisabeth het jaar daarop. Martinus zet de kleermakerij voort met zijn vrouw Maria Kusters (1855-1912). Ze krijgen een groot gezin met inwonende kleermakers, dienstmeiden en knechten.

Rond 1905 wordt de bewoning nog uitgebreider door de komst van landbouwer Peter Janssen (1847-1912), zijn echtgenote Johanna Derks (1855-1920) en halfdochter Christina Lamers¹³. Peter Janssen is afkomstig van Park Heide¹⁴. In 1903 is zijn eerste vrouw, Mechtilda van Baal, gestorven. Rond 1910 is de familie van Lin vertrokken.

Buurtwinkel

Peter Janssen staat in het bevolkingsregister genoemd met het beroep winkelier. We moeten dus aannemen dat er in die tijd een buurtwinkel was op Worsum. Na het overlijden van het echtpaar Janssen - van Baal wordt het huis bewoond door Gerardus Johannes Gerrits (geb. 1882), metselaar. Hij trouwde in 1915 met Grada Francisca van Wees (1894-1944). Het gezin met drie kinderen komt in 1921 uit Wijchen en vertrekt in 1922 al weer.

Nu vestigt zich landbouwer Toon Peters met zijn vijf kinderen, waaronder de jongste Harrie, op Worsum. De winkel wordt voortgezet.

Harrie Peters, van 'de Hei' naar Worsum

Harrie Peters (1916-1988) werd in 1916 geboren in Overasselt aan de Donderbergweg¹⁵. Zijn ouders waren Toon Peters (1876-1963) en Johanna Gerrits (1880-1920) uit Wijchen die in 1905 waren getrouwd. Harrie was de jongste van vijf kinderen. De oudste was Piet (1906), de tweede Anneke (1908), de derde Gerrit (1911), de vierde Bert (1914) en de vijfde dus Harrie. In 1920 overleed zijn moeder. Dat kwam hard aan in het gezin, maar misschien nog wel het meest bij de pas vier jaar oude Harrie. Anneke, de oudste en enige dochter, ging het huishouden doen. Ze bleef thuis en trouwde nooit. Ze overleed in 1935 aan TBC, 27 jaar oud, na een lang ziekbed. Dat was opnieuw een zware klap voor haar vader. Na 1935 hebben verschillende dienstboden in het huishouden geholpen. Onder hen waren Anna de Haan¹⁶, Anna van Uden, Diny Theunissen¹⁷ en Truus Duighuisen¹⁸.

De oudste zoon Piet werd timmerman, trouwde in Escharen en begon daar een timmerwerkplaats annex café. Gerrit bleef ongetrouwd en thuiswonend. Hij was voerman. Met paard en wagen vervoerde hij klei en bakstenen voor de steenfabriek in Milsbeek. Ook reed hij veel op Kranenburg. Daaraan kwam een einde door een ernstig verkeersongeluk op de Overasseltseweg in Heumen in 1962. Hij liep daarbij zwaar hoofdletsel op. Dat had grote gevolgen voor zijn verdere leven. Gerrit overleed in 1978 in het verzorgingshuis de Hulsen in Nijmegen.

¹³ Dochter uit eerder huwelijk van Mechtilda van Baal

¹⁴ Parksesteeg

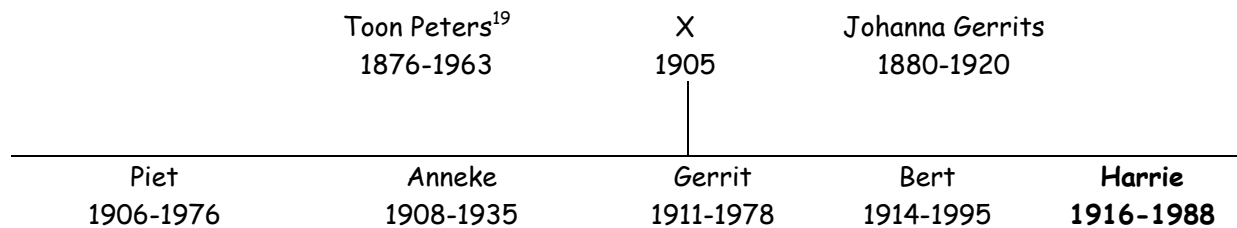
¹⁵ Nu Donderbergweg 2

¹⁶ Later getrouwd met Toon van Dreumel

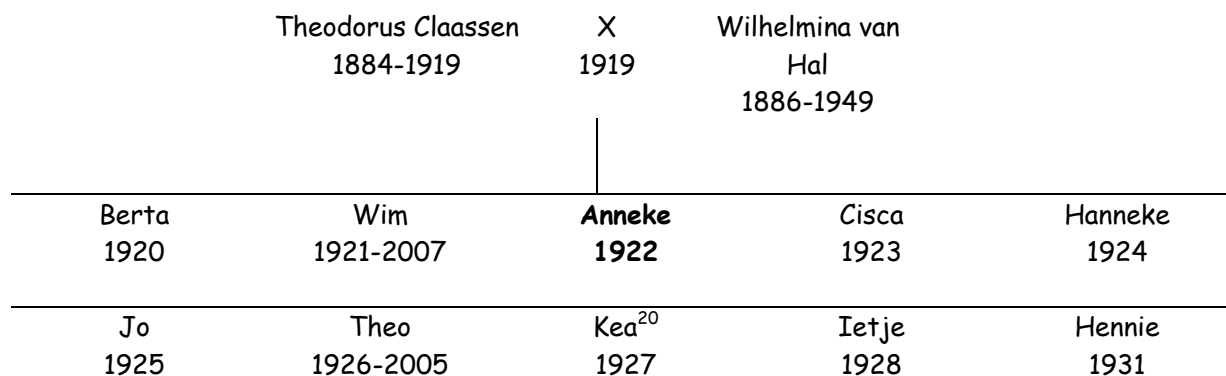
¹⁷ Diny van Dorus Theunissen van de Valenberg

¹⁸ Later getrouwd met Frans Jetten en naar Canada geëmigreerd

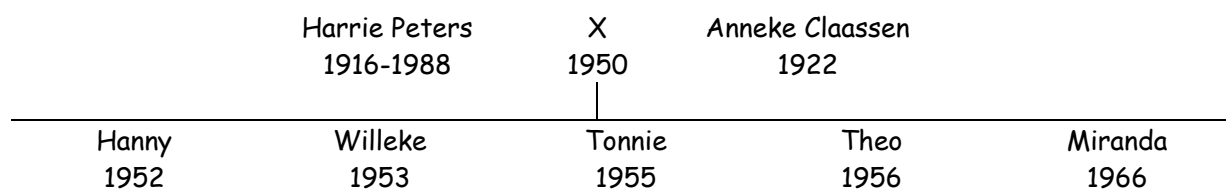
Het ouderlijk gezin van Harrie Peters

Het ouderlijk gezin van Anneke Claassen

Het gezin van Harrie Peters en Anneke Claassen

¹⁹ Zoon van Peter Peters (Overasselt) en Elizabeth Lamers

²⁰ Kea en Hennie wonen in Christchurch, Nieuw Zeeland

Bert vertrok in 1928 naar Groesbeek om daar als boerenknecht te gaan werken. Harrie zou later op Worsum het timmer- en bouwbedrijf beginnen.

De moeder van Toon, Elisabeth Lamers (1839-1925), woonde tot haar dood in bij het gezin.

Het huis op Worsum was een klein boerenbedrijf met een paar koeien, een varken, een paard en wat kippen. Dat leverde te weinig op om van te leven. Daarom werkte vader Toon er bij in het melkfabriekje aan de Garstkampsestraat²¹. Verder hadden ze ook nog een kruidenierswinkeltje aan huis waar de buurt zijn dagelijkse boodschappen kon doen. "Toon Peters van het winkeltje" werd er niet rijk van. Op de kruidenierswaren werd weinig verdiend en de gratis kopjes koffie en glazen limonade moesten ook nog van de winst af. Per saldo moest er geld bij!

*Woonhuis vanaf Sleeburgsestraat vanaf de woningsplitsing in 1949 tot 1966
Links wonen Toon (vader) en Gerrit (broer)
Rechts wonen Harrie en Anneke*

*Woonhuis vanaf Garstkampseweg dorpszijde
tussen 1966 en 1979
Rechts wonen Toon (vader) en Gerrit (broer)
Links wonen Harrie en Anneke*

*Gezin 1966
Ouders Anneke en Harrie
Kinderen Hanneke, Willeke, Tonnie, Theo en de 1-
jarige Miranda*

*Tante Ger en ome Jo Claassen
Plechtige communie van Hannie Peters 1964*

²¹ Nu Jacobs, paardenhouderij

Harrie, Willeke, Anneke en Hannie, 1955

Anneke Claassen van Langenboom

Anneke Claassen werd op 8 februari 1922 in Langenboom geboren aan de Lagerheide nr. 6 (boerderij de Zandvoort), toen behorende tot de gemeente Escharen. Het werd een groot gezin dat uiteindelijk 10 kinderen zou tellen. De 35-jarige Theodorus Claassen, geboren in Escharen, trouwde in 1919 met de 33-jarige Wilhelmina van Hal, geboren in Zeeland.

Het hele huishouden bestond uiteindelijk uit 14 personen: vader, moeder, 10 kinderen en een inwonende oom en tante van vader's kant.

*89-jarige Anneke Peters-Claassen
januari 2012*

Harrie en Anneke krijgen verkering

Tijdens de oorlogsjaren, het was in 1941, leerden Harrie en Anneke elkaar kennen. Dat was tijdens de Escharense kermis. Harrie werkte toen bij zijn broer Piet in Escharen en Anneke kwam vanuit Langenboom naar de kermis.

Harrie en Anneke getrouwd

Na 9 jaren van verkering was het eindelijk zover. In 1950 kon er worden getrouwd. Het ouderlijk huis werd een jaar eerder in 1949 verbouwd tot twee woningen, een deel voor Harrie's vader en zijn broer Gerrit en het andere deel voor Harrie en Anneke.

Bevallen van vijf kinderen ging niet steeds gemakkelijk. Hanneke kwam langs natuurlijke weg. Bij Willeke moest de tang er aan te pas komen. De volgende drie kinderen werden gehaald met de keizersnede. Tussendoor waren er nog vier miskramen, twee galoperaties en een blinde darm operatie. Ondanks deze medische hindernissen heeft Anneke op 8 februari de gezegende leeftijd van 90 jaar bereikt.

Van timmerwerkplaats tot bouwbedrijf

Om een goeie timmerman te worden ging Harrie bij zijn oudste broer Piet in Escharen in de leer. Piet had daar een bouwbedrijf annex café. Op den duur werd Harrie een betere vakman dan zijn leermeester! Daarna werkte hij nog een tijdje bij "den Dinnes" in Overasselt. Thé Dinnessen was architect en had daarnaast een timmerbedrijf op de hoek Zilverbergweg - Tempelstraat²². Toen werd het langzaamaan tijd om een eigen bedrijf te beginnen. Het kippenhok aan de Sleeburgsestraat werd leeggemaakt, er kwamen machines. Elektriciteit was er vóór 1952 nog niet. Een dieselmotor zorgde voor de aandrijving. Het werk kon beginnen. Alles werd hier gemaakt. Van kruiwagens, karren,

²² Villa Pedro

kasten, trappen, ramen, deuren tot doodskisten toe. Het was hard werken en weinig verdienen. Doodskisten maken stond altijd onder tijdsdruk. Anneke herinnert zich een drukke week met drie overledenen! Dan moest er tot diep in de nacht worden doorgewerkt. Er kwam heel wat bij kijken. De overledene de maat nemen, de kist maken en tenslotte moest de timmerman de overledene ook nog kisten. Dat was allemaal in de bescheiden prijs inbegrepen. Veel gedoe dus voor weinig geld. Toen Harrie later stopte met het zelf maken en de kisten uit de fabriek liet komen, was dat winstgevender!

Anekdote

Het was in de late avond van 7 augustus 1941, dat er plotseling een brandend vliegtuig boven Overasselt cirkelde: een Engelse bommenwerper. Deze stortte even later neer op de boerderij van de familie Welles op de Schoonenburgseweg.

Bij café De Zon waren nog enkele late gasten die net huiswaarts wilden keren, onder hen ook Harrie Peters. Gezien de geringe afstand tot het ongeluk maakten dezen het gebeuren van nabij mee. Bij de brand aangekomen, zagen ze dat ook het rieten dak van de naastgelegen boerderij van Jac Wintjes vlam vatte. Harrie klom onmiddellijk op het dak en schreeuwde om bluswater. Daar er nog geen bluswater aanwezig was, werd het deksel van de naast de boerderij gelegen gierkelder gelicht en emmers met gierwater aangereikt.

De inmiddels aangekomen burgervader²³ zag de waaghalzerij van de blussers en commandeerde dat iedereen van het dak af moest komen. Harrie, een man van niet lullen maar doen, gaf daarop als reactie: 'Man, as ge nie makt dè ge weg komt, dan kriegde drek ok een emmer gier over oewe nek!' Daar de burgervader geen belangstelling had voor zo'n onwelriekende doopplechtigheid, heeft hij zich toen maar snel teruggetrokken.

De verkoop aan huis koste veel tijd en leverde weinig op. Iedereen kon bij Harrie

terecht voor een paar schroeven, wat spijkers een plankje of een balkje.

Het timmerbedrijf ontwikkelde zich tot bouwbedrijf. Harrie ging samenwerken met metselaar Jan van Haren uit Malden. Er kwam personeel. Jan Sanders en Toon van Haren waren de eerste timmerlieden. Later kwamen er nog meer: Gerrit Kersten, Rien van Gaal, Piet van Melis, Toontje van der Burgt, Tien Niessing, Jo Cuppen, Gradje Hendriks, Jan Dinnissen, Willy Josten, Herman de Kleijn en Jan van Melis. Voor het metselwerk werd samengewerkt met Hend Derks en The Hubers.

Toen in de 50-er jaren de champignoncultuur opkwam leverde dat veel werk op. Op het hoogtepunt waren er in Overasselt 37 kwekerijen. Hiervan waren er veel door Bouwbedrijf Peters gebouwd.

Behulpzame mensen

Harrie en Anneke pasten goed bij elkaar. Allebei bescheiden, hulpvaardig en niet op geld belust. Met deze sociale instelling werden ze niet rijk, althans niet in materiële zin. Deze houding botste wel met de vereiste zakelijkheid van de ondernemer. Dat ging Harrie minder goed af. Hij was goed van vertrouwen en vaak te aardig voor zijn klanten die daardoor soms profiteerden van zijn zachtaardigheid. Daar kon hij maar moeilijk mee om gaan. Zo kon het gebeuren dat hij tijdens perioden van overspannenheid in het gasthuis van Grave weer moest herstellen. Dat verbeterde toen hij de vissport ontdekte. Aan de waterkant kon hij zijn zorgen achterlaten.

De hulpvaardigheid van Anneke is nooit opgehouden. Nog elke dag opent ze morgens rond 8:30 uur de kerk. Om 18:00 uur avonds gaat de deur weer op slot. De voorraad kaarsen bij Maria is altijd op peil. Het wel en wee van de Overasseltse mensen gaat haar aan het hart. Eenzame dorpsgenoten worden regelmatig bezocht. In het sociale netwerk

²³ Hugenpoth

van het dorp heeft Anneke een belangrijke rol. Het was daarom ook helemaal terecht dat ze tot 'Vrijwilliger van het jaar 2008' in de gemeente Heumen werd uitgeroepen. De ingelijst oorkonde staat, tussen de vele foto's, te pronken op het dressoir.

*zoon Joep en Theo Peters
Tweede en derde generatie bouwondernemers*

Rectificatie

In Bulletin nr. 11 van mei 2011 staat het verhaal "Geschiedenis van Worsumseweg 8 en 10". In de tekst over Bloemershof staat dat Hoeksen Hof een andere naam voor deze boerderij was. Deze naam was aangetroffen in een oude akte van 1786.

Gerard Derks uit Arnhem, met familiewortels in Overasselt, wees ons er op dat deze naam niet klopt. De handgeschreven naam in de akte van 1786 moet gelezen worden als Colksen Hof. Deze naam komt ook in andere akten voor: "den Kolksehoff" (1754), "den Colksehoff" (1755) en "den Colksen oft Bloemers hoff" (1786).

Wij bedanken Gerard voor zijn oplettendheid.

Colofon:

Dit bulletin is een uitgave van de Werkgroep Historie Worsum, opgericht in 2004.

www.erfgoedheumen.nl

www.overasseltpromotions.nl

Leden: Hennie Arts, Piet Arts,
Piet van Casteren, Grad Gerrits,
Harrie Joosten, Ton van Raaij, Piet van
Zuijlen, Sjef Klabbers

Correspondentie:

Harrie Joosten

Worsumseweg 3

6611 KT Overasselt

T 024-6221644

E harrie.f.p.joosten@freeler.nl